

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ BİZNES UNİVERSİTETİ**

**Bakı Biznes Universitetinin Elmi Şurasının
_____nömrəli _____-ci il tarixli qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.**

BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN “SOSİAL İŞ” İXTİSASI ÜZRƏ

T Ə H S İ L P R O Q R A M I

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 050807 – Sosial iş

İXTİSASI ÜZRƏ TƏHSİL PROQRAMI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bakalavriat səviyyəsinin **"050807 – Sosial iş"** ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası-nın Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də "Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) təsnifatına uyğun və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 28.08.2020-ci il tarixli F-386-saylı Qərarı ilə təsdiq edilmiş 050807 - "Sosial iş" ixtisasının Təhsil Proqramı əsasında hazırlanmışdır.

1.2. Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini artırma imkanlarını müəyyənləşdirir;

- Tələbələr və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri barədə məlumatlandırmaq;

1.3. Peşəkar fəaliyyət sahəsi

"Sosial iş" ixtisası üzrə məzunun peşə fəaliyyətinin sahələri uşaq müdafiəsi, gerontologiya, psixi sağlamlıq, əlillik və s. hesab edilir.

1.4. Peşə fəaliyyətinin obyektləri

Mütəxəssisin peşə fəaliyyətinin obyektləri aşağıdakılardır:

- sosial iş təcrübəsi vasitəsilə sosial problemlərinin həll edilməsinə, sosial yardıma və dəstəyə ehtiyacı olan fərdlər, sosial qruplar və ya birliklər, icmalar hesab olunur. Sosial iş obyektlərinin fərqli cəhəti çətin həyat şəraitinin olmasıdır.

1.5. Tələbənin 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır. Həftəlik auditoriya saatlarının həcmi ümumi həftəlik yükün 50%-dən çox olmamalıdır. İxtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq həftəlik yükün həcmi dəyişdirilə bilər.

1.6 Təhsil Proqramı 050807 – "Sosial iş" ixtisası üzrə bakalavr hazırlığının həyata keçirilməsi üçün məcburidir.

2. Məzunun kompetensiyaları

2.1. Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnəlməlidir:

"Sosial iş" ixtisası üzrə ümumi kompetensiyaların strukturu			
S/N	Ümumi kompetensiya sistemləri	Təhsil Proqramı Kompetensiyaları	Fənn
1.	Ana dilində və bir xarici dildə (xüsusilə ingilis dilində) peşəkar səviyyədə yazılı və şifahi ünsiyyət qurmaq kompetensiyaları	İxtisas üzrə azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarığına (ÜK-1)	1. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya
		İxtisas üzrə ən azı 1 xarici dildə kommunikasiya bacarığına (ÜK-2)	2. Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya
2.	Müstəqil düşünmə, məntiqi yanaşma və optimal qərar qəbul etmə kompetensiyaları	Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli	1. Azərbaycan tarixi 2. Mülki müdafiə

		biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərinə (ÜK3)	
		Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyən etmə bacarıqlarına (ÜK-4)	
3.	İnformasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə etmək kompetensiyası	İş yerində informasiya texnologiyalarında istifadə etmək qabiliyyətinə (ÜK-5)	1. İnformatika 2. Sosial işdə riyazi metodlar 3. Sosial statistika
4.	Komandada işləmə və vaxtı idarəetmə kompetensiyaları	Komandada iş, problemin həllinə ortaq yaşamağa nail olmaq qabiliyyətinə (ÜK-6)	1. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş 2. Keys menecment
		Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə (ÜK-7)	
5.	Sistemli düşüncə kompetensiyaları	Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə (ÜK-8)	1. İnformatika 2. Sosial işdə tədqiqat metodları
		Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına (ÜK-9)	
7.	Özünüdərkətmə, kritik düşüncə kompetensiyası təşəbbüskarlıq və liderlik kompetensiyaları	Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə (ÜK-10)	1. Sosial işdə idarəetmə 2. Sosial işdə etik prinsiplər 3. Sosiologiya 4. Keys menecment
		Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və etik yaşamağa, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına (ÜK-11)	
		Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına (ÜK-12)	

1.2. Təhsil Proqramının sonunda məzun “Sosial iş” ixtisası üzrə aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnəcəkdir.

“Sosial iş” ixtisası üzrə peşə kompetensiyalarının strukturu			
PK	Peşə kompetensiya sistemləri	Peşə kompetensiyası	Fənlər

1.	Özünü sosial işçi kimi tanımaq və müvafiq qaydada davranmaq	Sosial işin metodoloji əsaslarını bilmək, əsas anlayışlarını mənimsəmək (PK-1)	1. Sosial işə giriş 2. Sosial işdə etik prinsiplər 3. Sosial işin nəzəriyyəsi və təcrübəsi
		Sosial işin əsas nəzəriyyələrini və konspesiyalarının inkişafının müasir tendensiyalarını bilmək (PK-3)	
		Sosial işin bir elm sahəsi kimi səciyyəsi və predmetini bilmək (PK-4)	
		Sosial işin müasir vəziyyətini, keütədqıqat istiqamətlərini, ümumi-metodoloji aspektlərini dərk etmək (PK-5)	
		Prinsipial qərarlar qəbul etmək üçün etik əsaslandırma strategiyalarını tətbiq edə bilmək (PK-20)	
2.	İnsan müxtəlifliyi və fərqliliklərlə təcrübədə işləməyi bacarmaq	Müxtəlif yaş qruplarına malik insanlarla sosial işin xüsusiyyətlərini bilmək və onu tətbiq etməyi bacarmaq (PK-6)	1. Psixologiya 2. Sosial psixologiya 3. İPFS –B04 4. Psixi sağlamlıq 5. Neyrobiologiya 6. Qloballaşma və beynəlxalq sosial iş 7. Defektologiya 8. İPFS –B08 9. İPFS –B09 10.İPFS – B01 11.İPFS –B12
		Müxtəlif metodlarla müştərinin fərdi-psixoloji xüsusiyyətlərini qiymətləndirməyi bacarmaq (PK-7)	
		Sosial qrupların tədqiqinin metodoloji məsələləri, qruplararası münasibətlərin idarə olunmasının psixoloji məsələlərini bilmək (PK-9)	
		Müxtəlif yaş dövrlərində şəxsiyyətin formalaşmasının xüsusiyyətlərini bilmək (PK-14)	
		Fiziki və psixi məhdudiyyətləri olan insanlarla işləməyi bacarmaq (PK-18)	
3.	İnsan haqları və sosial-iqtisadi ədaləti təşviq etmək	Sosial ədaləti planlaşdırma və müdaxilənin inkişafına rəhbərlik etmək üçün klient qrupunun təzyiq, ayrı-seçkilik və tarixi travma təsirləri haqqında biliklərindən istifadə edə bilmək (PK-21)	1. İPFS – B03 2. İPFS – B10 3. İPFS – B11
		Sosial, iqtisadi və ekoloji ədalət anlayışlarını fərdi və sistem səviyyələrində insan hüquqlarını müdafiə etmək üçün tətbiq edə bilmək (PK-28)	
4.	Sosial tədqiqatlar aparmağı bacarmaq	Sosial işin elmi tədqiqat metodlarını tətbiq etməyi bacarmaq (PK-2)	1. Sosial işdə tədqiqat metodları 2. İPFS – B02 3. İPFS – B05
		Sosial problemlərin xüsusiyyətlərinin aşkar edilməsi üçün tədqiqat hazırlamağı və həyata keçirməyi bacarmaq (PK-11)	

		Müxtəlif proqramlardan istifadə edərək informasiya toplaya və sonra bu informasiyanı emal etməyi bacarmaq (PK-12)	
		Çoxsaylı bilik mənbələrini, yəni empirik/tədqiqat dəlilləri, təcrübədən irəli gələn bilik bazası, klientin verdiyi məlumatlar tövhəsi və/və ya kontekstual amilləri istifadə edə bilmək (PK-26)	
5.	Sosial siyasət sahəsində təcrübəli olmaq	Əhalinin yardıma ehtiyacı olan müxtəlif qrupları ilə işlədikdə müvafiq yerli, dövlət və beynəlxalq qanunvericilikdən istifadə edə bilmək (PK-24).	1. Sosial siyasət 2. İPFS – B10 3. İPFS – B11 4. Sosial proqramlar və xidmətlər
6.	Fərdlər, ailələr, qruplar, təşkilatlar və icmaları sosial iş prosesinə cəlb etməyi bacarmaq	Yardım prosesində aydın və rəşional məqsədlər formalaşdırmaq üçün klient ilə səmərəli ünsiyyət qura və əməkdaşlıq edə bilmək (PK-22).	1. Sosial işin nəzəriyyəsi və təcrübəsi 2. Sosial pedaqogika 3. İPFS – B07
7.	Fərdlər, ailələr, qruplar, təşkilatlar və icmaları qiymətləndirməyi bacarmaq	Müştərinin vəziyyətini düzgün təsəvvür etməyi, onun göstəricilərini qiymətləndirməyi və sosial işi həyata keçirmək üçün proqnozlar verməyi bacarmaq (PK-8).	1. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş 2. Sosial proqramlar və xidmətlər 3. İPFS – B06 4. İPFS – B10 5. İPFS – B11 6. İPFS – B12
8.	Fərdlər, ailələr, qruplar, təşkilatlar və icmalarla müdaxiləni həyata keçirməyi bacarmaq	Fərdlər, ailələr, qruplar, təşkilatlar və icmalarla işdə müdaxiləni təşkil etməyi bacarmaq (PK-10) İnsan davranışına təsir etmək üçün fəaliyyət planı hazırlaya bilmək (PK-13) Sosial yardım və müavinətləri meyarlara uyğun təyin edə və hesablaya bilmək (PK-16) Sosial yardım agentliyinin idarəedilməsi prinsip, qayda və metodlarını bilmək (PK-17) Klientlərin sosial xidmətləri əldə etməsi üçün müvəkkillik edə bilmək (PK-19)	1. Keys menecment 2. Azərbaycanda sosial yardım sistemi 3. İPFS–B03 4. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş 5. Sosial proqramlar və xidmətlər 6. İPFS–B01 7. İPFS–B06 8. İPFS–B10 9. İPFS–B11 10. İPFS–B12

		Peşəkar xidmət göstərmək üçün ən yeni bilik və müdaxilə modellərini öyrənilib, tətbiq edə bilmək (PK-25)	
		Klientlərin maraqlarının təmin olunması üçün danışıqlar apara bilmək və mediasiyani (PK-27) reallaşdırmağı bacarmaq	
		Yüksək riskli terapeutik qrup işini superviziya vasitəsilə fasilitasiya edə bilmək (PK-29)	
10.	Fərdlər, ailələr, qruplar, təşkilatlar və icmalarla iş təcrübəsini qiymətləndirməyi bacarmaq		Təcrübə 1. Karyera planlaması 2. Yumşaq bacarıqlar (Soft skills) 3. Sərt bacarıqlar (Hard skills) 4. İstehsalat təcrübəsi

3. Təhsil Proqramının strukturu

3.1. "050807 – Sosial iş" ixtisası üzrə Təhsil Proqramı 240 (4 il) AKTS kreditindən ibarətdir. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Cədvəl 1

Fənlərin sayı	Fənnin adı	AKTS krediti
Ümumi fənlər		30
1.	Azərbaycan tarixi <i>Bu fənn ən qədim dövrlərdən başlayaraq müasir dövrdə Azərbaycan xalqının keçdiyi tarixi inkişaf yolunun mərhələlərini ardıcılıqla öyrənir. Tələbələrımızdə vətənpərvərlik hissini aşılamaq üçün bütün tarixi mərhələlərdə yaranmış dövlətlərin siyasi tarixi, ayrı-ayrı şəxsiyyətlərin qəhrəmanlıq nümunələri tarixi faktlar əsasında şərh olunur. Tarixi keçmişimizdən yararlanmaqla yanaşı əsas məqsəd tələbələrə geniş dünya-görüşünün, vətən sevgisinin, tarixi hadisələri analitik təhlil etmə qabiliyyətinin və hadisələrdən, siyasi proseslərdən düzgün nəticə çıxarmaq qabiliyyətini formalaşdırmaqdan ibarətdir.</i>	5
2.	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya <i>Bu fənn çərçivəsində tələbələrə Azərbaycan dilində təqdimat etmək, nətiqlik, akademik və işgüzar yazı bacarıqlarının aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.</i>	4
3.	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya <i>Bu fənn çərçivəsində tələbələrə ixtisası üzrə xarici dillərdən birində təqdimat etmək, nətiqlik, akademik və işgüzar yazı, şifahi və yazılı bacarıqların aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.</i>	15

4.	Seçmə fənlər (<i>Seçmə fənlər universitet tərəfindən müəyyən edilir. İxtisasın spesifikasiyasından asılı olaraq seçmə fənlərə əlavələr edilə bilər</i>)	6
	Müasir dövrün sosial problemləri	
	Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları	
4.1	Müasir təbiətşünaslıq konsepsiyası	
	Müasir dövrün sosial problemləri	
	Genderə giriş	
	Multikulturalizmə giriş	
	Fəlsəfə	
	Politologiya	
	Məntiq	
4.2	İqtisadiyyat	
	Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları	
	İnsan hüquqları	
İxtisas fənləri		120
5.	Sosial işdə riyazi metodlar Bu fənn tələbələrin riyazi metodları sosial işə tətbiq edə bilməsinə yardımçı olacaqdır. Bu fənn analitik bacarıqların formalaşması, gələcəkdə tədqiqatın keçirilməsi və xüsusilə ölçmə və təhlil məsələləri ilə bağlı bilik və bacarıqların formalaşması və inkişafı istiqamətində vacib yer tutur. Bu kursun tədrisi nəticəsində tələbələr cəmiyyətdə gedən proseslərə riyazi elminin aparatının tətbiqi ilə bağlı təməl biliklərə yiyələnir	4
6.	Sosiologiya Bu fənn sosial hadisələri və prosesləri bütöv sosial sistem olan cəmiyyət kontekstində nəzərdən keçirir, sosiologiyanın strukturunu, predmetini, metodologiyasını, metodlarının xüsusiyyətlərini, müasir sosioloji biliyin nəzəri səviyyələrini, eləcə də xüsusi sosioloji konsepsiyaların rəngarəngliyini təhlil və tədqiq edir. Bu sahədə elmi axtarıqların mümkün perspektivlərini öyrənir.	4
7.	İnformatika İnformatika – kompyuterlərdən və şəbəkələrdən, xüsusən İnternetdən istifadə etməklə bağlı olan yeni fənn və yeni informasiya sənayesi sahəsidir. “İnformatika” fənn və elmi istiqamət kimi kompyuterlərin köməyi ilə informasiyanın yığılması, emalı və ötürülməsinin metod, prinsip və qanunlarını öyrənir. İnformatika kompyuterləşdirilmiş informasiya sistemlərinin fəaliyyətinin layihələşdirilməsinin, işlənməsinin, yaradılmasının, səmərəliliyinin qiymətləndirilməsinin, onun müxtəlif sahələrdə tətbiqinin və təsirinin bütün aspektlərini öyrənən kompleks elmdir. Müasir dünyanı və elmi informatikasız təsəvvür etmək mümkün deyil. Informasiya texnologiyaları dəlil əsaslı biliyin öyrənilməsi, onun axtarılması, ötürülməsi üçün əvəzsiz rol oynayır.	4
8.	Psixologiya Psixologiya fundamental psixoloji bilikləri özündə cəmləşdirir. Psixologiya elmi psixi proseslər, psixi hallar (və ya psixi halətlər, vəziyyətlər) və psixi xassələr (və ya xüsusiyyətlər) barədə məlumatlar təqdim edir. Psixologiya elminin fundamental və ya baza sahələri psixologiyayı və insanların davranışını kimliyindən və hansı fəaliyyət sahəsində çalışmasından asılı olmayaraq hamının başa düşəcəyi şəkildə şərh etməyə yönəldilmiş sahələrdir. Psixologiya fənni	4

	tələbələrə insanın psixikası barədə ilkin biliklər təqdim edir.	
9.	Neyrobiologiya Neyrobiologiya sinir sisteminin və beynin necə işlədiyini öyrənən elm sahəsidir. Burada sistemi, beyin funksiyası və onurğa beyni kimi əlaqəli strukturları araşdırılır. Neyrobiologiya həm fiziologiyanın, həm də nevrologiyanın bir alt hissəsidir. Neyrobioloji tədqiqatlar şəxsiyyətə, duyğulara, mühakiməyə, problem həllinə, mücərrəd düşüncəyə, diqqətə və planlaşdırmaya töhfə verməklə rol oynayır.	4
10.	Sosial iş giriş Sosial iş giriş fənni tələbələrə ixtisas barədə təməl biliklər təqdim edir. Onlara sosial işin prinsip, kateqoriya, anlayışları barədə məlumatlandırır. Sosial işin müxtəlif istiqamətləri, peşə sahələri izah olunur. Ümumiyyətlə ixtisasla tanışlıq məqsədini daşıyır və kurs barədə ümumi məlumatları əks etdirir.	6
11.	Sosial iş təcrübəsində etik prinsiplər Sosial işçinin peşə fəaliyyətindən asılı olmayaraq fəaliyyətində rəhbər tutduğu dəyərlər izah olunur. Onun fəaliyyətini tənzimləyən standartlar, normalar, prinsiplər, qaydalar təqdim edilir. Etik prinsiplərin mənimsənilməsi sosial işçinin peşəkar fəaliyyət göstərməsinə zəmin yaradır.	
12.	Sosial işin nəzəriyyəsi və təcrübəsi Fənnin nəzəriyyəsinin öyrənilməsi ixtisasən elmi əsaslarının dərk üçün önəmlidir. Peşəkar sosial işçi müxtəlif nəzəriyyələri tətbiq edərək problemlərin səbəbini müəyyən edir və müvafiq müdaxilələr tətbiq edirlər. İnsan davranışını, davranışda deviasiyaları müəyyən etməyin ən effektiv yolu nəzəriyyədir. Təcrübə isə bütün biliklərin real həyat şəraitlərində tətbiq olunmasını təmin edir. Yardımın peşəkarlıq səviyyəsini müəyyən edir.	11
13.	Sosial statistika Bu fənni öyrənməklə sosial hadisələrin qarşılıqlı əlaqə və asılılıqlarını müəyyən etmək, onun inkişaf dinamikasını öyrənmək, müqayisəliliyi təmin etmək, nəhayət, respublika və regional miqyasda mühüm sosial-iqtisadi qərarlar qəbul etmək mümkün olur. Sosial statistikanı öyrənmək nəticəsində tələbələr statistik məlumatların toplanması prinsiplərini, onların işlənməsi qaydalarını, sosial hadisə və proseslərin tədqiqatının aparılması, müxtəlif əlamətlə malik sosial hadisələrə müvafiq ümumiləşdirici göstəricilərin müəyyənəşdirilməsi və hesablanması üsullarını öyrənir, nəzəri biliklərə yiyələnməklə sərbəst tədqiqat işləri aparmaq vərdisləri əldə edirlər.	4
14.	Sosial proqramlar və xidmətlər Sosial siyasəti reallaşdırmaq üçün dövlət müxtəlif proqramlar və xidmətlər tətbiq edir. Sosial proqramlar və xidmətlər əhalinin sosial müdafiəsinin vacib elementləridir. Burada ölkəmizdə realizə onun sosial proqramlar və xidmətlər təhlil olunmuşdur	5
15.	Sosial siyasət Sosial işin məqsədi əhalinin sosial rifahıdır. Rifahı təmin etmək üçün müvafiq tələblərə uyğun sosial siyasət hazırlanmalıdır. Sosial siyasət fənni sosial ədaləti izah edir, onun təmin olunması üçün atılacaq addımları əks etdirir.	5
16.	Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş	6

	Sosial işçilər əhalinin müxtəlif qrupları ilə işləyir. Bu fənn onlarla işin üsullarını, müdaxilə strategiyalarını, xüsusiyyətlərini özündə cəmləşdirmişdir. Sosial iş ailəni uşaqların sağlam inkişafı və rifahı üçün ən uğurlu yer qəbul edir və bu fənni tədris edərək ailələrin möhkəmləndirilməsi və onların problemlərinin həlli yollarından bəhs edir.	
17.	Defektologiya Defektologiya (zehni və (və ya) fiziki məhdudiyyətli uşaqların inkişafının psixoloji xüsusiyyətləri, onların təhsil və tərbiyəsi qanunlarını öyrənir..Sosial işçilər əhalinin məhz belə həssas qrupları ilə işin təşkili ilə məşğul olurlar. Bu əhalin qrupunun sosial rifahının təmin olunması, onların problemlərinin müəyyən edilməsi və onlara müvafiq yardımın təyin edilməsi defektologiya tərəfindən öyrənilir..	6
18.	Sosial işdə tədqiqat metodları Bu fənn sosioloji tədqiqatın strukturu və təşkili, onun proqramı və işçi planı, ilkin informasiyanın toplanılması metodları, empirik məlumatların emalı, təhlili və ümumiləşdirilməsi haqqında bütöv, sistemli təsəvvürə malik olmaq üçün metodoloji və metodiki biliklərə yiyələnməyi öyrədir. Tədrisin nəticəsində tələbələr etibarlı və mötəbər empirik nəticələrin əldə edilməsi üçün tədqiqat metodologiyasının və metodikasının əsaslarını mənimsəməli, bu sahədəki problemlər haqqında təsəvvürə malik olmalı, peşəkar sosial işçi-tədqiqatçının peşə vərdislərinə yiyələnməlidirlər	9
19.	Psixi sağlamlıq Bu fənn psixi sağlamlıq, onun meyarları,profilaktikası və dəstəklənməsi barədə məlumatları əhatə edir. Burada sağlam davranış nəzəriyyələri təhlil edilir.Tələbələrin müxtəlif qruplarla işləyərkən onların psixi sağlamlıq vəziyyətini müəyyən etməyi, müvafiq müdaxilə planı hazırlamağı öyrənirlər.	6
20.	Azərbaycanda sosial yardım sistemi Sosial yardım anlayışı izah edilir, onun növləri və formaları barədə izah verilir. Tələbələrə Azərbaycanda tətbiq edilən yardım növləri təqdim edilir. Tələbələr müavinət və pensiyaların necə formalaşdığını, kimə təyin edildiyini və necə hesablandığını öyrənirlər.	6
21.	Qloballaşma və beynəlxalq sosial iş Bu fənn müxtəlif ölkələrin sosial siyasətini araşdırır. Müxtəlif sosial müdafiə modelləri təhlil edilir. Müxtəlif dövlətlərin sosial yardım əsnasında əməkdaşlığı, beynəlxalq rifah qanunvericiliyi və beynəlxalq təşkilatların fəaliyyəti şərh olunur. Qloballaşmanın əhalinin rifahına təsiri və onun müsbət və mənfi meyilləri müəyyən edilir.	5
22.	Sosial psixologiya Sosial psixologiya başqa insanların mövcudluğunun bizim fikir və düşüncələrimizə, hiss və davranışımıza necə təsir etdiyini öyrənir. Bu bilik sahəsi həm sosiologiya, həm də ümumi psixologiya ilə sıx bağlıdır. Sosial psixologiya əsasən sosial davranışı, davranışın sosial mühitdə təzahür edən xarici tərəflərini öyrənsə də, bu sahənin insanların şəxsi həyatlarına tətbiq imkanları çox genişdir. Bu kurs sosial psixologiyanın - aqressiya, prososial davranış, sosial təsir, sosial "Mən", qrup prosesləri kimi əsas mövzularını əhatə edir.	6
23.	Sosial pedaqogika	5

	Bu fənn təhsil və tərbiyənin sosial pedaqoji məsələlərinin, sosiallaşma prosesinin təhlili və şəxsiyyətin formalaşması prosesinin intensivləşdirilməsi, kollektivin sosial-pedaqoji problemləri, xüsusilə müxtəlif inkişaf mərhələlərində tərbiyə işinin xüsusiyyətləri, ünsiyyət və asudə vaxt məsələləri, ailə tərbiyəsinin sosial-pedaqoji məsələləri, sosial tərbiyənin nəzəriyyəsi və metodikası kimi xüsusi aktualıq kəsb edən problemlərin öyrənilməsi məsələlərini izah edir. Kursun tədris olunması məqsədi - tələbələrin təlimə münasibətinin formalaşmasında sosial-pedaqoji amillərin rolu; ümumi və peşə təhsilinin bəzi sosial-pedaqoji məsələləri; qrupun sosial-pedaqoji xarakteristikası və təlim prosesində pedaqoji korreksiya işinin xüsusiyyətləri; ali təhsilin sosial-pedaqoji məsələləri; tələbə müstəqil işlərinin vacibliyi; tərbiyənin sosiologiyası və sosial pedaqogikada tərbiyə məsələləri; sosial tərbiyənin istiqamətləri: problemlər və vəzifələr; uşaqların tipologiyası; sosial tərbiyə məsələləri və onun idarə olunması; sosial tərbiyə prosesinin optimallaşdırılması: dolayı təsir vasitələri və s. kimi məsələlərin öyrənilməsidir.	
24.	Keys menecment Sosial işdə keys menecment peşəkar sosial işçinin, lazım olduqda, kliyentin və onun ailəsinin ehtiyaclarını qiymətləndirməsi və əlaqələndirməsi, izləməsi, qiymətləndirməsi və müvəkkillik etdiyi xidmət təqdim etmə üsuludur. Peşəkar sosial işçi keys menecmentin əsas təminatçısıdır. Sosial işdə keys menecment digər sahələrdən fərqli olaraq, fərdi kliyentin biopsixososial vəziyyətinə, həm də işin idarə olunduğu sosial sistemin vəziyyətinə aiddir. Sosial işdə keys menecment həm mikro, həm də makro xarakterlidir: müdaxilə həm kliyent, həm də sistem səviyyəsində baş verir. Sosial işçidən kliyent ilə terapevtik əlaqəni inkişaf etdirməsi və davam etdirməsini tələb edir, bu da kliyenti lazımi xidmətlər, resurslar və imkanlar ilə təmin edən sistemlərlə əlaqələndirməni əhatə edir.	6
25.	Sosial işdə idarəetmə İnsanlara xidmət təşkilatlarında inzibati və idarəetmə vəzifələri çox vaxt üst-üstə düşür və hər iki sahədən də bacarıq tələb olunur və buna görə də hər bir konsepsiyanın nədən qaynaqlandığını aydın şəkildə anlamaq vacibdir. Burada sosial iş menecerləri və idarəçilərinin əsas rolu və məsuliyyəti haqqında geniş məlumat təqdim edilmişdir. Sosial agentliklərin idarə edilməsi, onların fəaliyyətinin tənzimlənməsi qaydaları və yolları şərh edilir.	6
26.	Mülki müdafiə Bu fənn Azərbaycan Respublikasının fəvqəladə halların idarə olunması, fəvqəladə halların xarakteristikasını, fəvqəladə hallardan əsas müdafiə üsullarını və vasitələri, fəvqəladə hallar zamanı yaranmış şəraitinin qiymətləndirməsi, özünə və digər şəxslərə yardım etməyi, istehsalat proseslərində mülki müdafiə planının hazırlanması kimi məsələlərin həllərini əhatə edir.	3
	İxtisas üzrə seçmə fənlər	
İPFS-B01	1. Ahıllarla sosial iş 2. Palliativ qayğı və hospis xidməti 3. İntihar riski olan insanlarla sosial iş 4. Geriatriya və sosial iş 5. Çətin həyat şəraitində olan ahıllarla sosial işin təşkili	4

İPFS-B02	1.Sosial sahibkarlıq 2. Müasir idarəetmə yanaşmaları 3. Sahibkarlıq və biznes mühiti 4. Sahibkarlığın əsasları 5. Sosial sahibkarlıq və onun təşviqi	6
İPFS-B03	1.İnsan haqları və sosial ədalət 2.Ailə və cəmiyyət 3. Qloballaşma, inkişaf və sosial ədalət 4. İnsan hüquqlarının müdafiəsi 5. Sosial işin hüquqi təminatı	6
İPFS-B04	1. Əlilliyi olan insanlarla sosial iş 2. Təbii fəlakət qurbanları ilə sosial iş 3. Miqrantlarla sosial iş 4. İnklüziv təhsilin təşkili 5. Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlarla sosial iş	5
İPFS-B05	1. Layihələrin idarə edilməsi 2. Ümumi sosial xidmətlər və onların təşkili 3. Mezo səviyyəli sosial işin təşkili 4. Layihələrin monitorinqi və qiymətləndirilməsi 5. Sosial proqramların yazılması	6
İPFS-B06	1. İcmalar və təşkilatlarla sosial iş 2. LGBT qruplarla sosial iş 3. İcmalarla sosial iş 4. Təşkilatlarla sosial iş 5. Qruplarla sosial iş	6
İPFS-B07	1. Ünsiyyət mədəniyyəti 2. Sosial rifah siyasəti 3. Fəlsəfə 4. Sosial siyasi təhlil və lobbiçilik 5. Sosial fəlsəfə	6
İPFS-B08	1. Uşaq və yeniyetmələrlə sosial iş 2. Məktəblərdə sosial iş 3. Yeniyetmələrlə sosial iş 4. Uşaqlar və ailələr üçün sosial iş xidmətləri 5. Uşaqlarla sosial iş	6
İPFS-B09	1. Cəza çəkmə müəssisələrində sosial iş 2. Həyat fəaliyyətinin müxtəlif sahələri ilə sosial iş 3. Keçmiş məhbusların cəmiyyətə reinteqrasiyası 4. Vətəndaş cəmiyyəti və sosial rifah 5. Keçmiş məhbuslarla psixoloq-sosial işin təşkili	5
İPFS-B10	1. İnsan alveri qurbanları ilə sosial iş 2. Erkən nikah qurbanları ilə sosial iş 3. Qaçqın və məcburi köçkünlərlə sosial iş 4. Küçə həyatına məruz qalmış şəxslərlə sosial iş 5. İnsan alveri və sosial siyasət	3
İPFS-B11	1. Məişət zorakılığına məruz qalmış şəxslərlə sosial iş 2. Məişət zorakılığı 3. Məişət zorakılığının hüquqi aspektləri 4. Uşaqların zorakılıqdan müdafiəsi 5. Məişət zorakılığı və keys menecment	5
İPFS-B12	1. Zərərli maddələrdən asılı insanlarla sosial iş 2. Spirtli içki aludəçiləri ilə sosial iş 3. Narkotik maddə istifadəçiləri ilə sosial iş 4. Tibb sahəsində sosial işin təşkili	3

	5. Zərərli maddələrdən asılılığın sosial-psixoloji aspektləri	
TE-B01	Təcrübə	
TE-B01.1	Karyera planlaması	5
TE-B01.2	Yumşaq bacarıqlar (Soft skills)	9
TE-B01.3	Sərt bacarıqlar (Hard skills)	10
TE-B01.4	İstehsalat təcrübəsi layihə	6
CƏMİ		240

Seçmə fənlər professor-müəllim heyətinin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq universitet tərəfindən təklif edilir. Universitet tərəfindən müəyyən edilən fənlər tələbələr üçün seçmə xarakteri daşıyır, eləcə də tələbələrin xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaradır.

4. Tədris və öyrənmə

4.1. Tədris və təlim mühiti elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələr təhsil proqramında nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə edə bilsinlər.

4.2. Tədris və təlim metodları müvafiq sənədlərdə (məsələn, müəllimin sillabusunda və s.) təsvir edilməli və ictimaiyyətə (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.) açıq olmalıdır.

4.3. Tədris və təlim metodları innovativ təhsil təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Tədris və təlim metodlarının müntəzəm şəkildə təkmilləşdirilməsi universitetin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

4.4. Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir. Bu metodlar tələbə-yönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək tədris və təlim metodlarına aşağıdakıları nümunə olaraq göstərmək olar:

- müəhazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar və müzakirələr, debatlar;
- müstəqil iş/araşdırma (məsələn, praktiki nümunələrlə iş);
- layihələr;
- problemlərə əsaslanan tədris;
- sahə işləri;
- rol oyunları;
- hesabatlar;
- qrup qiymətləndirməsi;
- ekspert metodu;
- video və audio konfrans texnologiyaları;
- video və audio müəhazirələr;
- distant təhsil;
- simulyasiyalar;
- və s.

Qeyd: sadalanan metodlar ixtisasın spesifikasiyasından asılı olaraq seçilə və (və ya) dəyişdirilə bilər.

4.5. Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.

4.6. Təhsil proqramı tələbələrin müstəqilliyini dəstəkləməli və ömürboyu təlim konsepsiyasını inkişaf etdirməlidir. Təhsil prosesinin sonunda tələbə hər hansı istiqamətdə müstəqil işləyə bilməli və təhsilini ömürboyu davam etdirməyi bacarmalıdır.

5. Qiymətləndirmə

5.1. Qiymətləndirmə elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə bilinsin. Bu, əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil

proqramlarının nəticələrinə hansı dərəcədə nail olunduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına yardım etməlidir.

5.2. Qiymətləndirmə üsulları müvafiq sənədlərdə (məsələn, fənn proqramında, sillabusda və s.) təsvir edilməli və hamı üçün açıq olmalıdır (məsələn universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.).

5.3. Qiymətləndirmə üsulları innovativ tədris təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Qiymətləndirmə üsullarının müntəzəm şəkildə yenilənməsi universitetin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsidir.

4.5. Tədris prosesində fərqli qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilməlidir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanı, inklüzivliyi və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək qiymətləndirmə üsullarına nümunələr:

- yazılı tapşırıqlar;
- bilik və bacarıqlara dair testlər, kompüter əsaslı testlər;
- şifahi təqdimatlar;
- rol oyunlarının, video çarxların qiymətləndirilməsi;
- sorğular;
- açıq müzakirələr;
- praktika hesabatları, sahə işləri hesabatları;
- praktikada, laboratoriyada müşahidələrə əsasən bacarıqların qiymətləndirilməsi;
- layihə işlərinə dair hesabatlar;
- portfolionun qiymətləndirilməsi;
- frontal sorğu;
- qrup şəklində və özünü qiymətləndirmə;
- və s.

Qeyd: sadalanan üsullar fənnin spesifikasiyasından asılı olaraq seçilə və (və ya) dəyişdirilə bilər.

5.5. Təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan üsullar aydın müəyyən-ləşdirilmiş meyarlara əsaslanmalıdır və təhsil müddətində tələbənin əldə etdiyi bilik, bacarıq və qabiliyyət səviyyəsini düzgün və etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan verməlidir. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimlər şəffaflıq, qərəzsizlik, qarşılıqlı hörmət və humanizm prinsiplərini rəhbər tutmalıdırlar.

5.6. Tələbələrə təhsillərinin bütün aspektlərini, o cümlədən qiymətləndirmə prosesini müəllimlərlə müzakirə etmək imkanı verilməlidir. Universitet müvafiq qaydalara uyğun olaraq qiymətləndirmə prosesi yaxud qiymətlə bağlı apelyasiya prosedurlarını müəyyən etməlidir.

5.7. Akademik etika təhsil prosesində önəmli yer tutur. Tələbələrə akademik dürüstlüyə riayət etmək, plagiarizm problemini anlamaq öyrədilir. Onlar intellektual əməyin əqli mülkiyyət hüquqları barəsində məlumatlandırılmalıdırlar.

6. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

6.1. Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyən-ləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması akademik heyətin səlahiyyətindədir.

6.2. Təlim nəticələri akademik heyət tərəfindən Əlavə 1-dəki formaya uyğun olaraq müəyyən-ləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.

6.3. Təhsil Proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən nəzəri və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilən-məlidir.

Təhsil Proqramı və fənn üzrə təlim nəticələri		
#	Təhsil Proqramının təlim nəticələri (PTN)	Fənn
1.	İxtisas üzrə Azərbaycan və xarici dillərdə işgüzar və akademik kommunikasiya yaradır, məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən edir, müvafiq	1. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya 2. Xarici dildə işgüzar və akademik

	məlumatı təhlil edir, ümumiləşdirir və tədqim edir, sahə və laboratoriya şəraitində aparılan tədqiqatlardan əldə edilmiş nəticələrin işlənilməsi və tədqim olunmasını həyata keçirir	kommunikasiya 3. Sosiologiya 4. İnformatika 5. Sosial işdə riyazi metodlar 6. Sosial statistika 7. Sosial sahibkarlıq 8. İPFS – B05 9. İPFS – B07
2.	Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli bilikləri, dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərini, beynəlxalq arenada Azərbaycan dövlətinin maraqlarını qorumaq qabiliyyətinə malik olduğunu nümayiş etdirir	Azərbaycan tarixi
3.	Fövqəladə hallar zamanı mülki müdafiə üzrə maarifləndirmə, fəvqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması yollarının təşkili və həyata keçirilməsi haqqında bilikləri nümayiş etdirir, fərdi və kollektiv mühafizə formalarından istifadə edir	Mülki müdafiə
4.	1. BSİA-nın etik kodeksi, müvafiq qanun və nizamnamələrə əsasən situasiyaya uyğun etik qərarlar qəbul etmək 2. Təcrübədə professional olmaq məqsədilə şəxsi dəyərləri idarə etmək üçün özünü-refleksiya və korreksiya edir 3. Davranış, görünüş və ünsiyyətdə peşəkarlıq nümayiş etdirir 4. Təcrübə nəticələrini asanlaşdırmaq üçün texnologiyadan etik və münasib şəkildə istifadə edir 5. Superviziya və konsultasiyalar alır	1. Sosial işə giriş 2. Sosial iş təcrübəsində etik prinsiplər 3. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş 4. Keys menecment 5. Sosial işdə idarəetmə
5.	1. Mikro, mezo və makro səviyyələrdə sosial işin qurulması üçün müxtəlifliyin və fərqliliyin vacibliyini anlayır 2. Özlərini daim öyrənən şəxslər kimi təqdim edir, klientləri isə öz həyatlarının mütəxəssisi kimi sosial iş prosesinə cəlb edir 3. Müxtəlif kleintlərlə işləyərkən şəxsi qərəz və dəyərlərin təsiri altına düşməmək üçün özünüdərk edə və tənzimləyə bilir	1. Psixologiya 2. Sosial psixologiya 3. İPFS – B04 4. Psixi sağlamlıq 5. Neyrobiologiya 6. İPFS – B08 7. İPFS – B09 8. İPFS – B01 9. İPFS – B12 10. Qloballaşma və beynəlxalq sosial iş 11. Defektologiya
6.	1. İnsan hüquqlarını müxtəlif səviyyələrdə təşviq etmək üçün sosial-iqtisadi ədaləti qoruyur 2. Sosial-iqtisadi ədaləti təşviq edir	1. İPFS – B03 2. İPFS – B10 3. İPFS – B11
7.	1. Elmi araşdırmalar üçün təcrübə və nəzəriyyələri tətbiq edə bilir 2. Tədqiqat metodlarının və nəticələrinin təhlil üçün tənqidi düşüncə tətbiq edir 3. Təcrübə, sosial siyasət və xidmətləri təkmilləşdirmək üçün tədqiqat nəticələrindən istifadə edir	1. Sosial işdə tədqiqat metodları
8.	1. Sosial rifah, xidmət təminatı və xidmətlərin	1. Sosial siyasət

	əlçatanlığına təsir edən sosial siyasəti müəyyənləşdirə bilir 2. Sosial siyasətin sosial xidmətlərin əlçatanlığına və təminatına necə təsir etdiyini qiymətləndirə bilir 3. İnsan haqları, sosial-iqtisadi ədaləti təşviq edən qanunvericiliyi tənqidi təhlil edə, formalaşdırma və təşviq edə bilir	2. Azərbaycanda sosial yardım sistemi
9.	1. Klientlərlə əlaqə yaratmaq üçün insan davranışı və sosial mühit, ətrafdakı insan və digər multidissiplinar sahələrin nəzəri bilikləri ilə tanışdır və onları tətbiq etməyi bacırır 2. Müxtəlif klientləri effektiv şəkildə cəlb etmək üçün empatiya, refleksiya və şəxsiyyətlərarası ünsiyyət bacarıqlardan istifadə edir.	1. Sosial işin nəzəriyyəsi və təcrübəsi 2. Sosial pedaqogika 3. İPFS – B07
10.	1. Klientdən alınan məlumatı toplamaq, sistemləşdirmək və şərh etmək üçün tənqidi düşüncə bacarığını tətbiq edir 2. Klientlərdən alınan məlumatların hərtərəfli qiymətləndirilməsində insan davranışı, sosial mühit, insan-mühitdə və digər multi-dissiplinar bilikləri tətbiq edə bilir 3. Klientlərin güclü tərəfləri, ehtiyacların və problemlərin tənqidi qiymətləndirilməsi əsasında qarşılıqlı razılaşdırılmış müdaxilə planını hazırlamaq 4. Qiymətləndirmə, tədqiqat bilikləri, klientlərin dəyər və üstünlükləri əsasında müvafiq müdaxilə strategiyalarını seçməyi bacırır	1. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş 2. Sosial proqramlar və xidmətlər 3. İPFS – B06 4. İPFS – B10 5. İPFS – B11 6. İPFS – B12
11.	1. Klientlərin məqsədlərinə çatmaq və bacarıqlarını artırmaq məqsədilə müdaxilələri tənqidi şəkildə seçir və həyata keçirir 2. Klientlərlə müdaxilələrin həyata keçirilməsi üçün məlumatların qiymətləndirilməsində insan davranışı, sosial mühit, insan-mühitdə və digər multi-dissiplinar bilikləri tətbiq edə bilir 3. Faydalı təcrübə nəticələrinə nail olmaq üçün müvafiq peşəkarlarla əməkdaşlıq edir 4. Müxtəlif klientlərlə və onların adından danışıqlar apararaq, mediasiya və müvəkillik etməyi bacırır 5. Razılaşdırılmış məqsədlərə xidmət edən effektiv keçidləri və sonlandırmanı həyata keçirmək	1. Keys menecment 2. İPFS– B03 3. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş 4. Sosial proqramlar və xidmətlər 5. İPFS– B01 6. İPFS– B06 7. İPFS– B10 8. İPFS– B11 9. İPFS– B12
12.	1. Nəticələrin qiymətləndirilməsi üçün müvafiq metodları seçməyi və tətbiq etməyi bacırır 2. Nəticələrin qiymətləndirilməsi üçün insan davranışı, sosial mühit, insan-mühitdə və digər multi-dissiplinar bilikləri tətbiq edə bilir 3. İş prosesi, müdaxilə və nəticələri tənqidi şəkildə təhlil edir, izləyir və qiymətləndirir	1. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş 2. Keys menecment 3. Təcrübə

Fənlərin təlim nəticələri (FTN)

"Azərbaycan tarixi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Azərbaycanın dövlətçilik ənənələrinin yaranması, formalaşması və inkişafını öyrətmək
FTN 2.	Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasında siyasi, ideoloji, iqtisadi, mədəni amillərin rolunu tələbələrə aşılamaq
FTN 3.	Tələbələrə Azərbaycan dövlətinin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma metodları barədə məlumat vermək.
FTN 4.	Azərbaycan dövlətçiliyi tarixi barədə məlumat vermək.
FTN 5.	Tələbələrdə beynəlxalq arenada Azərbaycan dövlətinin maraqlarını qorumaq qabiliyyətini formalaşdırmaq.
FTN 6.	Müasir dünyada Azərbaycan dövlətinin yeri və rolu haqqında məlumat vermək.

"Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya üzrə elmi məlumatları təhlil edir.
FTN 2.	Azərbaycan dilində işgüzar səviyyədə yazılı və şifahi kommunikasiya üzrə bacarıqlar əldə edir.
FTN 3.	Azərbaycan dilində akademik səviyyədə yazılı və şifahi kommunikasiya üzrə bacarıqlara yiyələnir.
FTN 4.	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik səviyyədə nitq bacarığı və vərdişlərinə yiyələnir.
FTN 5.	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik səviyyədə nəqliq bacarıqları əldə edir.
FTN 6.	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik səviyyədə təqdimat etmə vərdişlərinə yiyələnir

"Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	İxtisas üzrə xarici dillərdən birində oxuduğu elmi məqalənin xülasəsini hazırlayır
FTN 2.	İxtisas üzrə oxuduğu elmi məqalələri xarici dillərdən birində təhlil edir.
FTN 3.	İxtisas üzrə elmi məlumatları xarici dillərdən birində şifahi ifadə edir.
FTN 4.	İxtisas üzrə xarici dillərdən birində yazılı təqdimatlar hazırlayır.
FTN 5.	Xarici dillərdən birində yazılı şəkildə işgüzar kommunikasiya yaradır.
FTN 6.	Xarici dillərdən birində şifahi şəkildə işgüzar kommunikasiya yaradır.

"Sosiologiya" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Sosiologiya və onun əhəmiyyətini, predmet və funksiyalarını dərk edir, cəmiyyət və onun strukturunu bilir
FTN 2.	Sosial ərazi birlikləri və sosial strukturun mahiyyətini müqayisə etməyi bacarır
FTN 3.	Sosial qanunları və sosial mobilliyi müqayisə edir, sosial etnik münasibətləri təhlil etməyi bacarır
FTN 4.	Sosial institutlar və təşkilatların fəaliyyətini təhlil edir, sosial nəzarətin metodlarından istifadəni bacarır
FTN 5.	Siyasətin, idarəetmənin, ictimai rəyin və hüququn sosiologiyasının müqayisəli təhlili ilə bağlı auditoriya qarşısında təqdimat etməyi bacarır

"İnformatika" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Müasir İnformatika sahəsindəki yenilikləri izləmə-yi və bu istiqamətdə öz biliklərini daim artırmağı, həmçinin, seçdiyi peşə sahəsində onları tətbiq etməyi bacarır
FTN 2.	Windows ƏS-nin pəncərələri ilə işləməyi, proqramların quraşdırılması və ləğvi, qeydiyyat yazılarının növləri mənimsətmək qaydalarını, fayl və qovluqlarla bağlı əməliyyatlar haqqında məlumatdan istifadə etməyi bacarır
FTN 3.	İnformatika fənni kompüter texnikası, informasiya haqqında ümumi biliklərə malik olduğunu və disklərin təmizlənməsi, formatlaşdırılması əməliyyatlarını tətbiq etməyi bacarır
FTN 4.	Müxtəlif say sistemlərində kodlaşdırmağa dair bacarıqları nümayiş etməyi bacarır
FTN 5.	Şəbəkələr haqqında, eləcə də internet haqqında məlumatlanaraq internet xidmətlərindən istifadə qaydalarını mənimsəməyi və süni intellekt dillərindən istifadə etməyi bacarır
FTN 6.	Tətbiqi proqramlardan Microsoft Office proqramlar paketinə daxil olan Word, PowerPoint, Excel və Access proqramlarında işləmək vərdişlərinə yiyələnməyi bacarır

“Psixologiya” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Psixologiyanın predmetini, tədqiqat istiqamətlərini, inkişaf tarixini təhlil edir
FTN 2.	Psixoloji tədqiqat metodlarından ilkin istifadə bacarığını əldə edir
FTN 3.	Ünsiyyət prosesində insanların bir birinə təsirinin psixoloji vasitələri ilə tanış olur, müsbət sosial dəyişikliklər əldə etmək məqsədi ilə bu vasitələrdən istifadə edir
FTN 4.	Fəaliyyətin səmərəli təşkili şərtlərini bilir, öz fəaliyyətini düzgün təşkil edir
FTN 5.	Biososial varlıq olan insanı fərd, fərdiyyət, şəxsiyyət kimi xarakterizə edir.
FTN 6.	İdrak proseslərinin mahiyyətini şərh edir insan həyatında onların əhəmiyyəti ilə bağlı misallar gətirərək fikrini əsaslandırır
FTN 7.	İrədi prosesi psixoloji baxımdan təhlil edir. insanın həyat və fəaliyyətinə hisslərin əhəmiyyətini və emosional halətlərin təsirini həyatı misallarla analiz edir
FTN 8.	Fərdi-psixoloji xüsusiyyətlərin mahiyyətinin şərh edir, onların rolunu qiymətləndirməyi bacarır
FTN 9.	Psixi inkişafın yaş dövrlərini və hər yaş dövrünün psixoloji xüsusiyyətlərini şərh edir

“Neyrobiologiya” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Sinir hüciyrəsinin quruluşunu, sinir sisteminin ümumi fəaliyyət prinsiplərini bilir
FTN 2.	Beyin və sinir sisteminin ayrı-ayrı şöbələrinin fəaliyyətinin davranışla əlaqəsini müəyyən etməyi bacarır
FTN 3.	Psixi pozuntular və beyin zədələri arasındakı əlaqəni müəyyən etməyi bacarır
FTN 4.	Genlərin sinir sisteminə və onun inkişafına, təsirlərinə bələddir
FTN 5.	Yaşla əlaqədar olaraq beyinin işindəki dəyişikliklərlə əlaqəli problemləri təhlil etməyi bacarır
FTN 6.	Müxtəlif qruplarla işləyərkən tələbələr onların sinir sisteminin vəziyyətini müəyyən etməyi bacarır

“Sosial işə giriş” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Sosial işin məqsəd, vəzifələri, obyekt, subyekt və əsas anlayışları barədə məlumatlıdır
FTN 2.	Sosial iş ixtisasının tarixi ilə bağlı məlumatlıdır
FTN 3.	Sosial işin kateqoriya, model, metod və səviyyələrini bilir
FTN 4.	Sosial işin etik prinsiplər və dəyərlərini mənimsəmişdir
FTN 5.	Sosial işçinin işlədiyi həssas qruplarla bağlı fundamental biliklərə malikdir
FTN 6.	Sosial işin alətləri haqqında məlumatlıdır və onları tətbiq etməyi bacarır

“Sosial iş təcrübəsində etik prinsiplər” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Sosial işin dəyərlərini tətbiq etməyi bacarır
FTN 2.	Peşəkar sosial işçinin bacarıqlarını tətbiq etməyi bacarır
FTN 3.	Peşəkar cəmiyyət, şəxslər və peşə qarşısında öhdəliklərini tətbiq etməyi bacarır
FTN 4.	Sosial xidmət sferasında yaranan etik dilemma və problemlərin həlli yollarını bacarır
FTN 5.	Peşə standartları və etik kodeksə uyğun fəaliyyət göstərməyi bacarır
FTN 6.	Sosial işçi-klient münasibətlərinə müvafiq tələblərə cavab verməyi bacarır

“Sosial işin nəzəriyyəsi və təcrübəsi” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Fəaliyyətində elmi əsaslara dəlalət edir
FTN 2.	Sosial konsultasiya apararkən sosial iş bacarıqlarını tətbiq edə bilir
FTN 3.	Klientlərlə effektiv ünsiyyətə mane olan baryerləri tanıyır və təcrübədə bu maneələri aş bilir
FTN 4.	Professional ünsiyyətin effektivliyini qiymətləndirməyi və özünü refleksiya etməyi bacarır
FTN 5.	Professional yanma sindromu haqqında məlumatlıdır və ondan yayınmaq yollarını bilir
FTN 6.	Sosial iş üzrə fərqli nəzəriyyələri bilir və onları təhlil etməyi bacarır

“Sosial pedaqogika” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Sosial pedaqogikanın predmetini, prinsiplərini və inkişaf tarixini təhlil etməyi bacarır
FTN 2.	Sosio-mədəni mikro mühitdə şəxsiyyətin formalaşmasına təsir edən amilləri təhlil etmək bacarığına malikdir
FTN 3.	Sosiallaşmada ünsiyyətin təsirini izah edir və ondan istifadənin yollarını aydınlaşdırır
FTN 4.	Sosial-pedaqoji istiqamətdə təhsilin, tərbiyənin və təlimin sosiallaşmaya təsirini aydınlaşdırır
FTN 5.	Sosial kollektivlərin xüsusiyyətlərini izah edir və pedaqoji münaqişələri təhlil edir
FTN 6.	Müxtəlif kateqoriyalı uşaqlarla sosial-pedaqoji iş aparmağı bacarır
FTN 7.	Müxtəlif tipli ailələrlə sosial-pedaqoji iş aparmaq bacarığına yiyələnir

“Əlilliyi olan insanlarla sosial iş” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Əlillik və əlilliyin tarixi ilə bağlı biliklərə yiyələnir
FTN 2.	Əlilliyin modelləri və nəzəriyyələri barədə məlumatlıdır
FTN 3.	Əlilliyi olan insanlara etik müraciət qaydasını bilir və onlarla peşəkar davranmağı bacarır
FTN 4.	Əlilliyi olan şəxslərin problemlərin həllinin hüquqi aspektləri, qanunvericilik və sosial siyasət barəsində məlumatlıdır
FTN 5.	Tələbələr Azərbaycanda əlilliyi olan şəxslərin sosiallaşmasında həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumatlıdır
FTN 6.	Əlilliyi olan şəxslərə və onların ailələrinə dəstək olmağı bacarır

“Qloballaşma və beynəlxalq sosial iş” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Beynəlxalq sosial iş təcrübəsi ilə tanışdır
FTN 2.	Qloballaşmanın sosial işə təsirini şərh etməyi bacarır
FTN 3.	Beynəlxalq sosial işin standart və normalarını bilir
FTN 4.	Əhalinin müxtəlif qruplarının sosial müdafiəsi ilə bağlı beynəlxalq öhdəliklər və konvensiyalar ilə tanışdır
FTN 5.	Qlobal problemlərin sosial iş təcrübəsində həlli məqsədilə əməkdaşlıq istiqamətlərini bilir
FTN 6.	Sosial müdafiəni həyata keçirən beynəlxalq təşkilatların missiya və fəaliyyət istiqamətləri ilə tanışdır

“Sosial işdə idarəetmə” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Sosial agentliklərin idarə edilməsi prinsipi, qayda və metodları haqda məlumatlıdır
FTN 2.	İdarəetmədə risklərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsini bacarır
FTN 3.	Sosial problemlərin fasilətləşməsinə həyata keçirir
FTN 4.	Sosial işi həyata keçirən müəssisələrin fəaliyyətini tənzimləməyi və idarə etməyi bacarır
FTN 5.	Heyətin idarəedilməsi zamanı motivasiyanın artırılması istiqamətində işi qurmağı bacarır
FTN 6.	Supervayzer rolunu dərk edir, superviziya idarəedənlərin fəaliyyətinə nəzarət edir, onu qiymətləndirir və düzgün superviziya prosesi təşkil edir

“Sosial işdə tədqiqat metodları” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Sosial tədqiqatlar və onların növləri haqqında məlumatlıdır
FTN 2.	Sosial hadisələr arasında korrelyasiya əlaqələrini müəyyənləşdirməyi bacarır
FTN 3.	Məlumatların toplanmasında müxtəlif sosial tədqiqat metodlarından istifadə etməyi bacarır
FTN 4.	Sosial məlumatların ölçülməsini və onların təhlil etməyi bacarır
FTN 5.	Sosial tədqiqat hesabatı yazmağı bacarır
FTN 6.	Tədqiqat əsasında yeni nəzəriyyələrin formalaşmasına tövhə verə bilir
FTN 7.	Cəmiyyətin dinamikası ilə bağlı proqnoz verməyi bacarır

“Sosial psixologiya” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Sosial psixologiyanın predmetini, tədqiqat istiqamətlərini, elmlərlə əlaqəsini, inkişaf tarixini təhlil edir
FTN 2.	Sosial psixologiya sahəsində maraqlı olan problemləri həll etmək üçün sosial-psixoloji

	tədqiqat metodlarından ilkin istifadə bacarığını əldə edir
FTN 3.	İnsanı fərd, fərdiyyət və şəxsiyyət kimi təhlil etməyi bacarır
FTN 4.	Antisosial və müsbət sosial yönümlü davranışın yaranma səbəblərini təhlil edir
FTN 5.	Sosial qruplarda qarşılıqlı münasibətləri tənzimlənməyi bacarır, qrupdaxili konfliktlərin sosial-psixoloji səbəblərini üzə çıxararaq aradan qaldırır
FTN 6.	Ünsiyyət prosesində insanların bir birinə təsirinin psixoloji vasitələri ilə tanış olur, müsbət sosial dəyişikliklər əldə etmək məqsədi ilə bu vasitələrdən istifadə edir

Keys menecment" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Keys menecment haqqında təməl biliklərə - keys menecmentin funksiyaları, modelləri, vəzifələri, rolları haqqında biliklərə sahibdir, eyni zamanda məxfilik məsələlərini tətbiq etməyi bacarır
FTN 2.	Keys menecment prosesinin mərhələ və səviyyələri haqqında məlumatlıdır və onları ardıcıl şəkildə həyata keçirməyi bacarır
FTN 3.	Keys menecment bacarıqlarını tətbiq etməyi bacarır
FTN 4.	İcma əsaslı və klinik keys menecment sahəsində fəaliyyət göstərməyi bacarır
FTN 5.	Keys menecment müdaxiləsinə ehtiyac duyan bir sıra həssas qruplar üçün fərdi müdaxilə və qayğı planını hazırlamağı bacarır
FTN 6.	Keys menecment prosesində çətinlik və onların öhdəsindən gələ bilməyi və komandada işləməyi bacarır

"Mülki müdafiə" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)	
FTN 1.	Mülki müdafiə sahəsində mövcud normativ-hüquqi sənədlər haqqında məlumatlıdır
FTN 2.	Mülki müdafiə tədbirlərini planlaşdırmağı bacarır
FTN 3.	Fövqəladə halların nəticələrini aradan qaldırılması istiqamətində fəaliyyət qaydalarını bilir
FTN 4.	Fövqəladə hadisələr barədə əhaliyə xəbərdarlıq edilməsi qaydalarını bilir
FTN 5.	Fövqəladə hadisələr zamanı özünə və yaxınlarına ilkin tibbi yardım göstərməyi bacarır
FTN 6.	Mühafizə vasitələrindən istifadə etməyi bacarır

Fənlərin və Təhsil proqramının təlim nəticələrinin matrisi

Blokun adı	Fənlər	PTN1	PTN2	PTN3	PTN4	PTN5	PTN6	PTN7	PTN8	PTN9	PTN10	PTN11	PTN12
Humanitar fənlər	Azərbaycan tarixi		+										
	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya	+											
	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya	+											
İxtisas fənləri	Sosial işdə riyazi metodlar	+											
	Sosiologiya	+											
	İnformatika	+											
	Psixologiya					+							
	Neyrobiologiya					+							
	Sosial işə giriş				+								
	Sosial iş				+								

	təcrübəsində etik prinsiplər												
	Sosial işin nəzəriyyəsi və təcrübəsi								+				
	Sosial statistika	+											
	Sosial proqramlar və xidmətlər									+	+		
	Sosial siyasət							+					
	Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş				+					+	+	+	
	Defektologiya					+							
	Sosial işdə tədqiqat metodları							+					
	Psixi sağlamlıq					+							
	Azərbaycanda sosial yardım sistemi								+				
	Qloballaşma və beynəlxalq sosial iş					+							
	Sosial psixologiya					+							
	Sosial pedaqogika									+			
	Keys menecment				+						+	+	
	Sosial işdə idarəetmə				+								
	Mülki müdafiə			+									
Peşə hazırlığının seçmə fənləri	İPFS–B01					+						+	
	İPFS–B02	+											
	İPFS–B03						+						
	İPFS–B04					+							
	İPFS–B05	+											
	İPFS–B06									+	+		
	İPFS–B07	+								+			
	İPFS–B08					+							
	İPFS–B09					+							
	İPFS–B10						+				+	+	
	İPFS–B11						+				+	+	
	İPFS–B12					+					+	+	
	Təcrübə	+			+	+	+			+	+	+	+

7. İnfrastruktur və kadr potensialı

1.1. **“050807 – Sosial iş”** ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompüter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilalanların universitetin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalarına, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.

1.2. Universitetin professor-müəllim heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Digər dövlət, yaxud özəl müəssisələrdən və ya digər müvafiq təşkilatlardan gələn yüksək ixtisaslı mütə-

xəssislər, həmçinin müvafiq ixtisas qrupu üzrə minimum magistr dərəcəsinə sahib olan şəxslər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.

8. Təcrübə

8.1. Təcrübə tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir. İxtisasın xüsusiyyətlərindən asılı olaraq təcrübənin təşkili qaydaları universitet tərəfindən müəyyən oluna bilər.

8.2. Təcrübə özəl şirkətdə, dövlət müəssisəsində, tədqiqat laboratoriyasında (eləcə də universitet, AMEA, özəl yerli, yaxud beynəlxalq təşkilat və şirkətlər və s.) təşkil oluna bilər.

8.3. Təcrübə prosesindən maksimal fayda əldə etmək məqsədilə proses aşağıdakı kimi 4 mərhələdə təşkil oluna bilər: 1) tələbə karyera planlaşdırılmasını doğru tərtib etməyi öyrənməli, 2) eləcə də yumşaq və 3) sərt bacarıqlara yiyələnməli, 4) müəssisə və təşkilatlarda təcrübə keçməli və ya onlardan daxil olan sifariş layihəsini yerinə yetirməlidir.

8.4. Tələbənin karyera planlaması və yumşaq bacarıqlar fənlərini mənimsəməsi ona təhsil müddətində özünüinkişaf və fərsətlərin dəyərləndirməsinə imkan yaradacaq. Belə ki. "Karyera planlaması" fənni üzrə kursu mənimsəməklə tələbələr karyera barədə ilkin anlayışları, təhsil müddətində dəyərləndirilməli olan karyera inkişaf fəaliyyətini mənimsəyəcək, karyera yol xəritəsinin tərtib olunmasını və texnikaları, iradə, motivasiya və pozitiv düşüncə, işgüzar etika, iş axtarma strategiyaları, eləcə də iş üçün doğru müraciət qaydalarını, peşəkar CV, rezume, istək və tövsiyə məktublarının hazırlanmasını bacaracaq, iş müəhibəsinə hazırlıq prosedurlarını və müəhibə texnikalarını anlayacaqdır. "Yumşaq bacarıqlar" fənni sayəsində isə tələbə vaxtın effektiv idarə edilməsini, stress menecmentini, yaradıcı, tənqidi və analitik düşüncə formalarını biləcək; problem həll etmə və qərarvermə texnikaları, ictimaiyyət qarşısında çıxış, səlis nitqin inkişaf yolları, bədən dili və doğru təqdimat qaydalarını, eləcə də komanda işinin qurulmasını bacaracaq; liderlik haqqında prinsipləri anlayacaqdır.

"Sərt bacarıqlar" fənni tələbələrə iş dünyasında ən çox istifadə edilən Excel alətlərindən, layihələrin idarə edilməsində proqram təminatlarından səlis istifadəni bacaracaq, iş həyatında şifahi və yazılı kommunikasiya qaydalarını biləcək, rəqəmsal savadlılıq istiqamətindəki əsas nüansları anlayacaq, şəxsi brendin qurulması yollarını biləcəkdir.

9. Məşğulluq və ömürboyu təhsil

9.1. "050807 – Sosial iş" ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və onun yerli strukturlarında, QHT sektorunda, "DOST" mərkəzində, yerli İcra hakimiyyəti orqanlarında, Səhiyyə sistemində, AR miqrasiya idarəsində, bələdiyyə sistemində işləyə bilərlər.

9.2. Universitet Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb sahifəsində yerləşdirməlidir.

9.3. "050807 – Sosial iş" ixtisası üzrə "Həyat fəaliyyətinin müxtəlif sahələrində sosial iş", "Gənclərlə sosial iş" magistr proqramlarında təhsilini davam etdirə bilər.

9.4. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmaları məzunlar müstəqil şəkildə həyata keçirə bilərlər.

Razılaşdırılmışdır:

Tədris işləri üzrə prorektor:

X.C.Əzizova

Proqram rəhbəri:

Ə.S.Piriyev